Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Necròpolis de Santa Maria de Lluçà

Lluçà

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Sector central del terme municipal
Emplaçament	A 50 metres de la carretera BV-4341, punt quilomètric 14'500
Alçada:	748 m

Coordenades:

Latitud:	42.05057
Longitud:	2.03546
UTM Est (X):	420182
UTM Nord (Y):	4655841

Classificació

Número de fitxa	08109 - 138
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Medieval
Segle	X
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Les tombes antropomorfes exteriors es troben en estat d'erosió constant.
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Normes Subsidiàries de Planejament de Lluçà, 2001
Número inventari	Sí, CC.AA. 3418
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Científic
Titularitat	Privada
Titular:	Bisbat de Vic. c. Santa Maria, 1. 08500. Vic
Fitxes associades:	

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs

Data de registre de la fitxa: dl., 08/06/2009 - 02:00

Descripció

La necròpolis de Santa Maria de Lluçà es troba situada al subsòl del claustre del monestir de Lluçà així com a l'exterior de l'absis de l'església de Santa Maria. Les tombes antropomorfes excavades a la roca, situades al claustre, es van descobrir l'any 1936-39, quan es va restaurar el claustre romànic. Algunes d'elles encara es poden observar tapades amb un vidre. L'any 1982, durant els treballs d'aixecament planimètric del monestir, patrocinades per la Generalitat de Catalunya, van aparèixer unes altres tombes del tipus esmentat a l'exterior de l'absis, el sediment del qual havia estat rebaixat. Es va procedir a una excavació d'urgència (març de 1982), i es van localitzar cinc tombes antropomorfes, excavades a la roca i disposades perpendicularment respecte a l'absis de l'església, orientades, per tant, d'est a oest. Totes tenen la capçalera quadrada, llevat de la cinquena que té el cap en forma arrodonida. Corresponen a tombes d'adults tot i que només es van trobar restes òssies completes a la tomba 3, amb l'esquelet in situ en posició longitudinal i en bon estat de conservació. El braç dret estava doblegat sobre l'espatlla dreta i el braç esquerre reposava sobre el colze dret. De la resta de tombes la 1 (situada a l'extrem sud) estava parcialment destruïda per una construcció posterior que li passa pel damunt. La tomba 2 era totalment buida, sense contenir cap resta òssia, i semblava violada de temps. Quan a les tombes 4 i 5, havien estat violades parcialment, trobant-se in situ només la part inferior de l'esquelet. El crani, les costelles, les vèrtebres i els braços estaven acumulats sobre la pelvis. Entre la tomba núm. 1 i la núm. 2 hi ha encara els fonaments d'una paret perpendicular a l'absis de l'església que correspondria a alguna estructura adossada a l'absis i ja derruïda. Respecte a la datació de les tombes, per la seva tipologia i el moment de la consagració de la primera església l'any 905, podem datar-les vers el principi del segle X. Caldria, però, comprovar l'existència de nivells superiors al de les tombes antropomorfes, planificant l'excavació de la zona nord al costat de l'absis, que encara és intacta. A la zona estudiada, la possible existència de tombes de llosa (que correspondrien a l'església romànica actual) per sobre de les tombes excavades a la roca (moment pre-romànic), no s'ha pogut constatar per causa que els treballs de restauració van rebaixar els sediments arqueològics fins al nivell de la roca. En un àmbit arqueològic més ampli, a més les tombes excavades a la roca, caldria veure la relació entre el monestir i el castell d'època medieval, situat en el turó proper i que compta amb l'església rodona de Sant Vicenç. També cal considerar els forats a la roca a la zona de l'hort, al claustre i la sagristia, amb zones semiexcavades.

Bibliografia

AADD (1984). Catalunya Romànica. Osona. Volum II. Enciclopèdia Catalana, S.A. CABALLÉ, Antoni i OLLICH Imma (1983). "Les tombes antropomorfes excavades a la roca de Santa Maria de Lluçà", "XI Symposium de Prehistòria i Arqueologia Peninsular. Vic". dins Ausa, X, Vic, 1983. JUNYENT, Eduard (1976). Catalunya Romànica. Segle XII. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. OLLICH, Imma. Santa Maria de Lluçà (Osona). Memòria de l'excavació d'urgència realitzada a la part de la necròpolis situada a l'exterior de l'absis de l'església. Memòria inèdita presentada al Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya, amb estudi antropològic d'Elisenda Vives. PLADEVALL, Antoni (1969). El monestir de Lluçà. Barcelona Inventari del patrimoni arqueològic i paleontològic de Catalunya. Lluçà. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, juliol de 2008.

